

Velid Ebüzziya

Dürüst ve temiz bir gazeteci — İçki düşmanlığı, şaraba olan meyli — Mudanya'da, Köstence'de — Malta hayatı

Velid Ebüzziya, muayyen prensipleri olan çok dürüst ve çok temiz bir gazeteci idi. Gazetelerin maktû ve meşru kazançları dışında gelir aramak şöyle dursun, çok defa bu meşru kazançları da bir tarafa bırakmaktan çekinmezdi. Meselâ Milli mücadele esnasında bu mücadeleye düşman vaziyet almış olan unsurların ilanlarını, satır başına ne kadar çok para verilerse versinler dercetmezdi.

İçki ilanı neşretmemek onun için bir prensip meselesi idi. Rakı fabrikatörleri birbirleriyle rekabet etmek için gazetelere koca koca ilanlar verilerdi. Velid Bey mühim bir para getiren bu ilanları hiçbir zaman kabul etmemiştir.

Tesvir'de rakı ilanı çıkmasına bakarak Velid Ebüzziya'yı Yeşilay'a mensup, ağzına bir damla içki koymaz zannedenler vardır. Bu zan doğru değildir. Velid Bey, içki düşmanı idi, fakat arasıra içki içmekten hoşlanırdı. Şarabı, bilhassa terkibinin esası şarap olan Dubonnet'yi pek severdi. Kendisini yakından tanıyanlar matbaadaki yatak odasında daima bir iki şişe Dubonnet bulunduğunu söylerler.

Mudanya konferansı esnasında

Milli mücadele zaferle neticelendikten sonra toplanan Mudanya konferansı esnasında, konferans müzakerelerini takip etmek üzere, Tasvir'den Velid, Akşam'dan Necmeddin Sadık, Vakit'ten Ahmet Şükrü beyler Mudanyaya gitmişlerdi. Ahmet Şükrü Bey rahatsızlandıktan birkaç gün sonra İstanbul döndü, Mudanyaya gitmek vazifesi bana düştü.

Garp cephesi karargâhında gazetecilere her türlü kolaylık gösteriliyordu Ordunun Erkânıharbiye Reisi Asım Paşa gazetecileri (Mudanyaya Türk gazetecilerden başka «Chicago Tribune» ün muhabiri Cleyton adında bir Amerikalı muhabir de gitmişti) sofrasına davet etmişti, gazeteciler Asım Paşanın sofrasında yemek yiyorlardı.

Bir akşam sofrada Velid Beyin yeri boş kaldı. O gece karargâhtan, İstanbul'a bildirilmek üzere, mühim bir tebliğ verdiler. Ortada memleket meselesi vardı, atlatmak bahis mevzuu olamazdı. Bunun için «Tasvir» hesabına da tebliğin bir suretini telgrafhaneye verdik.

Ertesi sabah Velid Beyi görürnce sordum:

— Dün akşam nerede idiniz? Sizi sofrada göremeyince, merak ettik. Karargâhtan bir tebliğ verdiler Tasvir'e de suretini çekirdik.

Velid Bey teşekkür ettikten sonra dedi ki:

— Ağah yemeğe çağırmsın. Birkâc şişe iyi cins sahipsiz şarap bulmuşlar, bir miktar da şarap içtik. Yemekten sonra beni bir gevşeklik aldı, tekrar çıkamadım!

Ağah eski bir gazeteci idi. Milli mücadele senelerinde Anadoluda bulunmuş, Mudanya kurtulunca oraya kaymakam tayin edilmişti.

Köstence'de

Mudanya konferansından sonra sıra Lozana gelmişti. İ-

Velid Ebüzziya

tecilerimize büyük alâka gösterdiler. Bir akşam İbrahim Bey adında bir zat bir bira ziyafeti verdi. Ziyafette Velid Bey de bulundu ve pekâlâ birasını içti.

Bu satırları, Velid Beyin Yeşilay'la alakası olmadığını göstermek için yazdık. Yoksa, yukarıda söylediğimiz gibi, o içki müptelâsı değildi, akşamcılığı yoktu. Sadece arasıra şarap içmekten hoşlanırdı.

Malta'da

Velid Beyin hayatındaki mühim hâdiselerden biri de Malta'ya nefyedilmesidir. İstanbul işgalinden sonra Hüseyin Cahit Yalçın, Ahmet Emin Yalman, Celâl Nuri gibi gazetecilerle birlikte yakalanmış, Malta'ya gönderilmişti. Velid Ebüzziya, Malta'da tamamen münzevi bir hayat geçirdi. Her şey küssüs gibi idi. Bir kenarda sessiz sessiz oturur, heimen kimse ile görüşmezdi. Âdeta melânkolik olmuştü. Bazan arkadaşları: «Ne oluyorsun, İstanbul'daki sevgilileri mi düşünüyorsun?» diye lâtife ederlerdi. O içini çeker, hiç cevap vermezdi.

Bir gün, rahatsızlığından bahisle, İstanbul'a dönmesine imkân verilmesi için İngiliz makamlarına istida ile müracaat etti. Bu yolda müracaatta bulunanlar çoktu. Fakat istekler hemen daima reddediliyordu. Velid Beyin müracaatı eşref saate raslamış olacak ki bir muayeneden sonra avdetine müsaade edildi. Bu suretle diğer menfilerden evvel vatana döndü.

Velid Ebüzziya, 1884 te doğmuş, 1945 te 61 yaşında vefat etmiştir. Belli başlı bir eseri yoktur. Fakat perakende yazıları pek çoktur ve ilk yazılarımızda söylediğimiz gibi, matbuata hizmeti büyüktür.

Enis Tahsin TİL

Kasım Gülek general Mac Arthur'la görüştü

Tokyo 21 (A.A.) — Birleşmiş Milletler Kore komisyonu Türk delegesi Kasım Gülek bugün General Mac Arthur'ü ziyaret etmiştir.

Bu görüşmeden sonra demec-te bulunan Kasım Gülek, «Müttefik yüksek komutanı ile uzun ve dostane bir konuşma yaptığını söylemiş ve Generalin 1932 de Türkiye'yi ziyaretine ait hatıralarından zevkle bahsettiğini ilâve etmiştir.

Türk delegesi Seoul'e gitmek üzere pazartesi günü Tokyodan

le rekabet etmek için gazetelere koca koca ilânlar verilerdi. Velid Bey mühim bir para getiren bu ilânları hiçbir zaman kabul etmemiştir.

Tasvir'de rakı ilânı çıkmasına bakarak Velid Ebüzziya'yı Yeşilay'a mensup, ağzına bir damla içki koymaz zannedenler vardır. Bu zan doğru değildir. Velid Bey, içki düşmanı idi, fakat arasıra içki içmekten hoşlanırdı. Şarabı, bilhassa terkininin esası şarap olan Dubonnet'i pek severdi. Kendisini yakından tanıyanlar matbaadaki yatak odasında daima bir iki şişe Dubonnet bulunduğunu söylerler.

Mudanya konferansı esnasında

Milli mücadele zaferle neticelendikten sonra toplanan Mudanya konferansı esnasında, konferans müzakerelerini takip etmek üzere, Tasvir'den Velid, Akşam'dan Necmeddin Sadık, Vakıf'ten Ahmet Şükrü beyler Mudanyaya gitmişlerdi. Ahmet Şükrü Bey rahatsızlandığından birkaç gün sonra İstanbul döndü, Mudanyaya gitmek vazifesi bana düştü.

Garp cephesi karargâhında gazetecilere her türlü kolaylık gösteriliyordu Ordunun Erkânıharbiye Reisi Asım Paşa gazetecileri (Mudanyaya Türk gazetecilerden başka «Chicago Tribune» ün muhabiri Cleyton adında bir Amerikalı muhabir de gitmişti) sofrasına davet etmişti, gazeteciler Asım Paşanın sofrasında yemek yiyorlardı.

Bir akşam sofrada Velid Beyin yeri boş kaldı. O gece karargâhtan, İstanbul'a bildirilmek üzere, mühim bir tebliğ verdiler. Ortada memleket meselesi vardı, atlatmak bahis mevzuu olamazdı. Bunun için «Tasvir» hesabına da tebliğin bir suretini telgrafhaneye verdik.

Ertesi sabah Velid Beyi görürnce sordum:

— Dün akşam nerede idiniz? Sizi sofrada göremeyince, merak ettik. Karargâhtan bir tebliğ verdiler Tasvir'e de suretini çektirdik.

Velid Bey teşekkür ettikten sonra dedi ki:

— Ağah yemeğe çağırması. Birkaç şişe iyi cins sahipsiz şarap bulmuşlar, bir miktar da şarap içtik. Yemekten sonra beni bir gevşeklik aldı, tekrar çukamadım!

Ağah eski bir gazeteci idi. Milli mücadele senelerinde Anadoluda bulunmuş, Mudanya kurtulunca oraya kaymakam tayin edilmişti.

Köstence'de

Mudanya konferansından sonra sıra Lozana gelmişti. İsmet İnönü'nün başkanlığı altında Lozan'a giden heyet birçok güçlüklerle karşılaştı, bir aralık müzakere tatil edildi. Heyet Romanya yoluyla memlekete dönmek için İsviçreden hareket etti.

İsmet İnönü'yü ve refakatindekileri Köstenceden alıp getirmek üzere Gülcemal vapuru İstanbul'dan hareket etmişti. Vapurda gazetecilerden mürekkep bir heyet de vardı. Velid Ebüzziya da heyete dahildi. Vapur Köstenceye vâsıl olduğu zaman şiddetli bir kışla karşılaştı. Yağan kardan yollar kapanmıştı. Bu sebeple murahhaslarımız Bükreşte kalmışlardı. Yolun açılmasını gazeteciler birkaç gün Köstencede beklediler. Gündüzleri şehri geziyor, geceleri vapurda yatıyorlardı. Köstence müslümanları gaze-

Velid Ebüzziya

tecilerimize büyük alâka gösterdiler. Bir akşam İbrahim Bey adında bir zat bir bira ziyafeti verdi. Ziyafette Velid Bey de bulundu ve pekâlâ birasını içti.

Bu satırları, Velid Beyin Yeşilay'la alakası olmadığını göstermek için yazdık. Yoksa, yukarıda söylediğimiz gibi, o içki müptelası değildi, akşamcılığın yoktu. Sadece arasıra şarap içmekten hoşlanırdı.

Malta'da

Velid Beyin hayatındaki mühim hâdiselerden biri de Malta'ya nefyedilmesidir. İstanbul'un işgalinden sonra Hüseyin Cahit Yalçın, Ahmet Emin Yalman, Celâl Nuri gibi gazetecilerle birlikte yakalanmış, Malta'ya gönderilmişti. Velid Ebüzziya, Malta'da tamamen münzevi bir hayat geçirdi. Her şey e küsmüş gibi idi. Bir kenarda sessiz sessiz oturur, hemen kimse ile görüşmezdi. Âdeta melânkolik olmuştu. Bazan arkadaşları: «Ne oluyorsun, İstanbul'daki sevgilileri mi düşünüyorsun?» diye lâtife ederlerdi. O içini çeker, hiç cevap vermezdi.

Bir gün, rahatsızlığından bahisle, İstanbul'a dönmesine imkân verilmesi için İngiliz makamlarına istida ile müracaat etti. Bu yolda müracaatta bulunanlar çoktu. Fakat istekler hemen daima reddediliyordu. Velid Beyin müracaatı eşref saate raslamış olacak ki bir muayeneden sonra avdetine müsaade edildi. Bu suretle diğer menfililerden evvel vatana döndü.

Velid Ebüzziya, 1884 te doğmuş, 1945 te 61 yaşında vefat etmiştir. Belli başlı bir eseri yoktur. Fakat perakende yazıları pek çoktur ve ilk yazılarımızda söylediğimiz gibi, matbuata hizmeti büyüktür.

Enis Tahsin TİL

Kasım Gülek general Mac Arthur'la görüştü

Tokyo 21 (A.A.) — Birleşmiş Milletler Kore komisyonu Türk delegesi Kasım Gülek bugün General Mac Arthur'ü ziyaret etmiştir.

Bu görüşmeden sonra demekte bulunan Kasım Gülek, «Müttefik yüksek komutanı ile uzun ve dostane bir konuşma» yaptığını söylemiş ve Generalin 1932 de Türkiye'yi ziyaretine ait hatıralarından zevkle bahsettiğini ilâve etmiştir.

Türk delegesi Seoul'e gitmek üzere pazartesi günü Tokyodan ayrılacaktır.

Emet'te elektrik işleri

Emet (Akşam) — Şehirde mevcut 132 elektrik abonesine, çok fazla gelen 85 beygir kuvvetindeki, mazotlu elektrik enerjisi santraline, bu defa 30 beygirlik ikinci bir tesisat ismarlanmıştır. 18.000 liraya yerleştirilmiş olarak teslim alınacaktır. Bu vechile, günün her saatinde ikinci ve küçük motörle cereyan sağlanacaktır.

Aynı zamanda, eleme tesisatı da mevcut, demir bangolu ve çift taş 3,200 liraya bir de değirmen yaptırılacak ve böylece Belediyeye varidat temin olunacaktır. Şehrin su tesisatı için çalışmalar hayli ilerlemiştir.

Hazırlayan: Ferit Ragıp TUNCOR

Hayatı ve edebi şahsiyeti

Abdurrahman Ebüzziya Velid ünlü gazeteci ve yazar Ebüzziya Tevfik'in küçük oğludur. Ebüzziya'nın üç oğlu vardı. Büyüğü Ziya, ortancası Talha, küçüğü de Velid idi. Ebüzziya Tevfik ve onun izinden yürüten küçük oğlu Velid Ebüzziya Türk basın dünyasının erişilmez kişileri idi.

Geçen gün bu sayfalarımızda, göğsümüz itharla kabarmak, büyük gazeteci Ebüzziya Tevfik'i vermiştik. Bugün de gazetecilikte babasını aratmayacak olan oğlu Velid Ebüzziya'yı değerli okurlarımıza sunuyoruz. Hak ve hakikat yolunda kalemlerini yalnız halk için işleten, gerçekleri dile getiren, halka hizmeti şeref bilen, bu uğurda hapislerde çürüyen bu asil baba-oğul iki yüksek gazeteciyi tanımler anarken Velid Ebüzziya'nın macera dolu gazetecilik hayatına geçiyoruz.

Velid Ebüzziya, 1881'de İstanbul'da hayata gözlerini açtı. İlk öğrenimini Bakırköy Taş Mektebinde yaptı 1892'de Galatasaray Sultanisi'ne girdi. Galatasaray Sultanisi'nde okurken, 9. sınıfa geldiği sırada, babası Ebüzziya Tevfik ve kendisi gibi Galatasaray'da okuyan ağabeyi Talha Ebüzziya hükümetin ihdetini üzerine çekerek Konya'ya sürgün edilince, Ebüzziya Velid'i Galatasaray uzaklaştırdı. Öğrenime karşı içinde büyük bir sevgi vardı. Ama, sürgüne yollanan, gözden düşmüş, herkes tarafından kuşku ile karşılanan bir alienin çocuğunu hiç bir okul almazdı. O yüzden evde okumaya başladı. Evlerinin bitişğinde, bir Frerler okulu bulunmaktadı.

Ebüzziya Velid bu Fransız Frerler Okulu'na geceleri gizlice dıvarı aşarak girdi ve oradaki papazlardan geceleri ders almaya başladı. 10.IV.1900'den 1904 yılına kadar tam dört yıl bu öğrenim yaşadı. Bu suretle ev habisi Ebüzziya Velid'i çok sıkıyordu. Nihayet üzerinden ev hapsi kaldırıldı. Fakat artık Galatasaray'a girmesine izin verilmedi. O zamanlar Galatasaray'ın en ilgilisiz

etedi. İkinci Balkan Savaşı ve Birinci Dünya Savaşı boyunca mütefekfler İstanbul'a girinceye kadar, yani 13.11.1918 tarihine kadar gazete çeşitli kereler kapatıldı. Ağabeyi ve kendisi mahkemelere verildi, hapsedildi. Bu kapanışlar sık sık, kısa sürelerle oluyordu. Her kapanışında olduğu gibi, O da, babasının zamanında babasının yaptığı gibi, gazetesini değişik adlar altında ertesi gün tekrar çıkarıyordu. Bu yüzden gazete, (Tasvir-i Efkâr), (Tasvir-i Efkâr), (Tesvir-i Efkâr), (Tesfir-i Efkâr), İntibah-ı Efkâr gibi birbirine benzer adlar altında kısa süreler içinde çıktı, kapandı. Velid Ebüzziya, müfatare yıllarında hem şahsen, hem de gazetesi ile işgal kuvvetleri ile mücadeleye başladı.

1919'da İstanbul'da ilk gizli mukavemet örgütü olan (M. M. Grubu)'nu ağabeyi Talha ve ünlü arkadaşları ile birlikte gazetesinin idaresinde kurdu. Anadolu'ya gönderttiği belgelerin ele geçmesi üzerine, İngilizlerce tutuldu. Birçok devlet adamı, milletvekili, siyaset adamı ve memleketini seven milliyetçi ile birlikte 23. 3. 1920'de Malta'ya sürüldü. Ebüzziya Velid bu sırada aynı zamanda İstanbul gazetecileri cemiyeti reisi de bulunuyordu. Ağabeyi Talha hapse atıldı. Gazete kapatıldı, matbaa mühürlenmişti. Ebüzziya Tevfik, Malta sürgününde iken Anadolu hareketine yararlı olacak olan Ali İhsan Sabis ve diğer birkaç kişinin Malta'dan kaçmasını sağlayan bir örgüt kurarak onları Ankara'ya kaçırdılar. 1921'de serbest bırakılan Ebüzziya Velid İstanbul'a döndü. Gerçek kendisi, gerekse ağabeyi Talha bir hastahğa tutulmuşlardı.

Çalışamaz hale düşmüşlerdi. Ebüzziya Velid, bu sefer tek başına (Tasvir-i Efkâr-ı) çıkarmaya başlamak istedi. Fakat kendisine izin verilmedi. Bunun üzerine (Tevhid-i Efkâr) ismiyle almış bir imtiyaz sınıf arkadaşı Babanzade Sükrü Bey'den satın alarak 2. VI.1921) tarihinden itibaren tekrar gazeteciliğe başladı.

Ama gazete halk tarafından kapışılmakta idi. 1925 martında gazetenin tirajı 45.000'e yaklaşıyordu. İsmet Paşa, o sırada patlak veren «Şeyh Said» isyanını ipleri sürerek (11.11.1925) tarihinde bir «takrir-i sükûn» kanunu çıkardı. Bu kanun üzerine de (6.3.1925) de (Tevhid-i Efkâr) kapattı.

Ebüzziya Velid'le, (Sebil'ül-Reşat) dergisi sahibi Eşref Edib tutuklanarak Diyarbakır İstiklâl mahkemesine sevk edildiler. Arkadan dâdiger muhalif gazetelerin yazar ve sahiplerinden (Suphi Nuri İleri), (Ahmet Emin Yalman), (Sadri Ethem Ertem), (Fevzi Lütfi Karaosmanoğlu), (Ahmet Şükrü Esmer) tutuklandılar 1925 yılında mahkemede gazeteciler cezaat ettiler.

Gazete çıkarmak hakları bu gazetecilerin üstlerinden alındı. Yalnız Ebüzziya Velid'den bu hak alınmadı. O gazete çıkarılabildi. Buna rağmen İstanbul'a gelince Ebüzziya Velid gazetesini yeni baştan çıkarmaya kalkışmadı. Yalnız (Matbaa-ı Ebüzziya)'nın yönetimi ile yetindi. Siyasetten uzak kaldı ve kimse ile temas etmedi. Buna rağmen İzmir suikastı olayında, ayaklanarak Ankara İstiklâl Mahkemesine yollandı. Mahkemede 1926 Ağustos'daki celsede suçu olmadığı belirlendi.

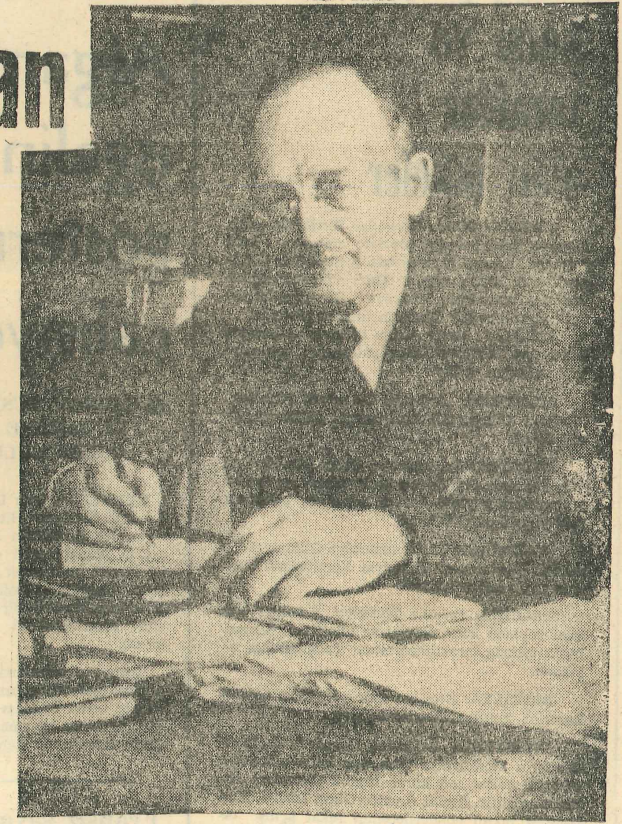
Serbest bırakılarak İstanbul'a geldi. 1934'de (Zaman) isimli bir gazete çıkarmaya başladı. Bu gazeteyi çıkarırken yayımlanan yazılara hükümetin müdahalesi, gazetenin kapatılması Ebüzziya Velid'de bu idare altında gazete çıkarılmayacağı kanısını uyardı.

Gazetesini meslekdaşı Ehem İzzet Benic'e devretti yine yine «Matbaa-ı Ebüzziya»nın yönetimine geçildi. İkinci Cihan Savaşı başlarında, ağabeyi Talha'nın oğlu Zeyyad Ebüzziya'nın ısrarı ile yeniden kurulan (Tasvir-i Efkâr) da (2.V.1940) tarihinde imzastıyla başyazılar yazmaya baş-

Abdurrahman Ebüzziya Velid

(1881-1945)

EDEBİ SAHSİYETLERİMİZ

landı. Bu bağışın uyarışın gelişmesine, ilim ve teknoloji ilerlemesine engel olmadığı kabul eder ve İngiltere ile Japonya'yı buna örnek olarak gösterirdi. Hürriyetçiydi. Mutlak yetki saltanatı karşı olduğu halde, hilafet makamının muhafazasını istedi, imparatorluğu parçalanması ile topraklarının altıda birini, nüfusunu da beşte birini ancak koruyabilmesi, Türkiye'nin dünya siyasetinde yine büyük devlet derecesinde kalmasını, sözünü geçerli kılmasını, küçük devletler arasında düşmekten kurtulabilmesinin imkânını hilafet

Başyazıları ekseriya çok kuvvetli olurdu. Bunların çoğu kamuoyu oluşturma kudretindedir. Son derece mücadeleci bir yaradılış sahib olduğundan, gazetesinde birçok konularda diğer gazetelerle münakaşalara girişmiş, bu yüzden de mahkemelere sürülmüştür. Lâtin harflerini kabul etme taraftarlarına karşı, eski harfleri koruma yolunda yaptığı tartışmalar, özellikle Hüseyin Cahit Yalçın ile olan münakaşa zamanında önemli yankılar uyandırmıştı. Gazetecilik alanında memleketi çok yenilikler getirmiştir.

Onun matbaası ve gazetesi bir

or bulundurmamak, fotoğrafçı tutup olayların resmini aldırarak, bunları aynen gazetesinde basmak, spor sütunu açmak, savaş olaylarını haritalarla günü gününe belirtmek, İstiklâl Savaşımı üç önemli foto ile belgelemek onun sayesinde olmuştur: İstanbul'u işgal edip, ayataklarında uyanan silâhsız muzika neferleri, canavarca süngüyleyip şehid eden İngiliz erlerinin bu vahşetini, tek başına gidip fotoğraflarla tesbit etmiş, bu hazin şehit resimlerini binlerce çoğaltarak Anadolu'ya yollatarak milli hislerin sıklanmasına vesile olmuştur. Mu-

liz kumandanlarının imza etmek mecburiyetinde kalmışları Ebüzziya Velid belgelemiştir. Yine Lizon Muahedesi'nin imzalanmasını resimlerle tesbitini istemeyen ve salona fotoğrafçı sokturmayan İngiliz baş delegesi Lord Gürzon'un yaşasını, İsmet Paşa dinlememiş ve fotoğrafı olan tek Türk gazeteci Ebüzziya Velid batının bu yenilgisini resimlerle belgelemiştir, Ebüzziya Velid yazılarına (A.V.), (A.Velid), (Ebüzziyazade Velid), (Ebüzziyazade), isimleriyle; (Ömer Vasfi), (Osman Vehbi), (A.Veysi), (Selim

Çalışamaz hale düşmüşlerdi. E. büziya Velid, bu serer tek başına (Tasvir-i Efkâr-ı) çıkarmaya başlamıştı. Fakat kendisine izin verilmedi. Bunun üzerine (Tevhid-i Efkâr) ismiyle alınmış bir imtiyaz sınıf arkadaşı Babanzade Şükrü Bey'den satın alarak 2. VI.1921 tarihinden itibaren tekrar gazeteciliğe başladı.

Çalışamaz hale düşmüşlerdi. E. büziya Velid, bu serer tek başına (Tasvir-i Efkâr-ı) çıkarmaya başlamıştı. Fakat kendisine izin verilmedi. Bunun üzerine (Tevhid-i Efkâr) ismiyle alınmış bir imtiyaz sınıf arkadaşı Babanzade Şükrü Bey'den satın alarak 2. VI.1921 tarihinden itibaren tekrar gazeteciliğe başladı.

Kısa zamanda gazetesi Millî Mücadelenin bel kemiği halini aldı. Aynı zamanda (M.M. Guru. bu ile gizli faaliyetini devam ettirdi. İstanbul'da işgal kuvvetlerinin nezaretine ve idaresine bulunan Osmanlı Ordusu silah depolarını sovakar Anadolu'ya silah ve cephanе göndertti. Adam ve vasıta bulamayınca arkadaşları ile ele vererek mavna ve ufak gemiler tedarik ederek silah ve cephaneyi bizzat bunlar içine yükleyerek Anadolu'ya kaçırıldı. 30 taarruz için gerekli olan cephaneyi, 40.000 sandık içinde, altı düz «Mersin» vapuru ile, firibanlı bir havada, İngiliz filosunun arasından geçirecek inebolu'ya (12.12.1921) tarihinde o kaçırılmıştı.

Bu başarısı için (24.1922) de İstiklâl Madalyası ile ödüllendirilmişti. Lozan Andlaşmasında tek Türk gazetecisi olarak yer aldı. Bu sırada yabancı basın mensuplarına yaptığı açıklamalarda Türk görüşü hakkındaki fikirlerini hararetle savundu ve bu görüşü gazetesinde de 1923 yılında delilleri ile belirtti.

Ebüziya Velid, zafer ve Lozan'dan sonra İsmet İnönü ve Mustafa Kemal'in bazı görüş ve icraatı ile fikir ayrılığına düştü. Gazetesinde bu ayrılıkları belirtti. Bunun üzerine İstanbul'da Anakra'dan yollanan İstiklâl Mahkemesinin karşısına 22. 12. 1922 tarihinde suçlu olarak çıktı. Mahkeme sırasında Millî Mücadeleye ettiği hizmetler ve bu hizmetler neticesi aldığı İstiklâl madalyası onu kara damga ile girdiği mahkemeden, alını açık olarak çıkardı. «Hain-i Vatan» olarak mahkemeye verilmişti. 2.1.1924 de (hamid-i vatan) olarak beraat etmişti.

Serbest bırakılmıştı ama, Atatürk'le fikir ayrılığı devam ediyordu. Ebüziya Velid gerçek bildiği yoldan her türlü geri düşünemiyordu. İnançlarına çok bağlı idi. Diktatörece bir devlet yönetimini itiraz ediyordu. Gazetesindeki hükümeti tenkit eden yazılar iyi karşılanmıyordu.

Gazetesini meslekdaşı Edhem İzzet Benice'ye devretti yine yine «Matbaai Ebüziya'nın yönetimine çekildi. İkinci Cihan Savaşı başlamada, ağabeyi Talha'nın oğlu Zeyyad Ebüziya'nın ısrarı ile yeniden kurulan (Tasvir-i Efkâr) da (2.V.1940) tarihinde imzasız yazı yazmaya başladı. Gazete daha ilk haftalarında kapanma cezasına uğradı. Bu kapanmalar sık sık tekrarlandı. Nihayet Ebüziya Velid'in imzalı veya imzasız yazı yazması, gayri-resmî olarak yasaklandı. Bu yazıya uyulmasına rağmen, gazetenin yayınlarını ağır bulaş İsmet İnönü yönetimi, kapatmaları sık sık tekrarlamaya başladı. Ebüziya eVlid imdi matbaasında memleket gençliği için çok faydalı bir ansiklopedi yayımlamaya başlamıştı. İlk cildi 1944 yılında tamamlanan bu ansiklopedi'nin ismi (Fen ve Sanat Ansiklopedisi) idi. 1943-1945 yılları arasında bir ansiklopedik duvar takvimini hazırlayarak yayım hazırlığını yapmaya başladı. Bu sırada yakalandığı Zatürree'den kurtulmuştu. 12.1.1945'de hayata gözlerini yumdu. Bakırköy aile mezarlığına gömüldü. Vefatı sırasında gazete yine 6 ay süre ile kapanma cezasına uğramıştı.

O, gazeteciliğe başladığı tarihten ölüm tarihine kadar, gazetesi tam 17 defa kapandı. Ölümünden sonra gazetesi Hakkı Atık Us, Ebüziya Velid hakkında yazdığı bir yazıda «Babı Ali'nin yüzü akı ölü» diyordu.

Velid Ebüziya son derece dürüst, söz ve yazılarında samim, gösterişten zevk almayan, mütevazı bir karaktere sahipti. Aynı derecede milliyetçi ve vatanseverdi. İnandığı fikre her ne olursal olsun bağlı kalır, sık sık fikir değiştirmezdi. Kuvvetli bir seciye sahipti. Miletin menfaatleri için rahat ve huzurlu bile fedaiydi. Memleketle yaptığı hizmet her vatandaşın millete yaptığı hizmet sayar ve bu sahada övülmek hoşlanmazdı. Haksızlıklara karşı idi. Bir haksızlık görürse hemen isyan ederdi. Kanaat ve inançlarına bütün varlığı ile bağlı idi. Yalnız bunu taassup derecesine vurdurmazdı. Gazetesinin başlığında bulunan (Müstakil-ül Efkâr Terakkiperver gazete) düsturu ona ışık tutan tek yoldu. Tevki edilmeler, göz dağları, hapisahaller, örfi idare mahkemeleri, ölüm tehditleri, İstiklâl mahkemeleri, uğradığı siyasi suikast sebbüsleri onu inandığı yoldan yürütmekten alıkoymadı. Babası gibi muhafazakardı. Ebüziya Velid de babası gibi milletin varlığının ancak milli ve dâimî inanç ve geleneklerine bağlı kalması su retüyle ayakta kalabileceğine

Latin harflerini kabul etme taraftarlarına karşı, eski harfleri koruma yolunda yaptığı tartışmalar, özellikle Hüseyin Cahit Yalçın ile olan münakaşa zamanında önemli yankılar uyandırmıştı. Gazetecilik alanında memleket için yenilikler getirmişti.

Onun matbaası ve gazetesi birçok Türk gazetecilerine mektep hizmetini görmüştü. Avrupa gazetecilik ve matbaacılığının yeniliklerini ilk defa memleket sokan O'dur. Örneğin ilk rotatif getirip kullanan, gazeteyi ilk defa resim ve haritalarla süsleyerek daha çekici bir hale getiren Ebüziya Velid'dir.

Gündelik gazetelerde ilk defa spor yazılarına ve tenkilerine yer veren onun gazetesidir. Hatta bir futbol maçına bir gazete namına ilk defa bir kupa koyan Ebüziya Velid olmuştur. Gazetesinde her konu için ayrı muha-

Velid Ebüziya'nın Eserleri

- 1 — Kuyruklu yıldızlar ve Halley Kevkebi'ni kışvedarı, neler olacak? (1912) (A. Velid) imzası ile.
  - 2 — Girdi mazisi, hali, istikbali, (1. Cilt) (1912) (A.Velid) imzası ile.
  - 3 — Şarlo Holmes'in sergüzeştleri çeviri. (1912).
  - 4 — Tayyarecilik. Mazisi, ehemmiyeti, terakkiyat-ı hazırası (1913) (A.Velid) imzası ile.
  - 5 — Türkiye demiryolları cep atlası (imzasız) 1931.
  - 6 — Fen ve sanat ansiklopedisi (1. Cilt) 1945.
  - 7 — Takvim-i Ebüziya (1943, 1944, 1945 yılları.
- Tefrika halinde olan eserleri
- 1 — Napolyon, tarihe, hayat-ı siyasiye ve askeriyyesi. (1913) (Ebüziyazade Vlid) imzası ile.
  - 2 — Alman-Fransız 1870-71 harbi (1913) (Ebüziyazade Velid imzasıyla).
  - 3 — İttifak-ı müsellesin tarihçesi (Ömer Vasfi) imzası ile (1914).
- Makaleleri (Mecmuai-ı Ebüziya), (Yeni Tasvir-i Efkâr), (Tasvir-i Efkâr), Zaman dergi ve gazetelerinde çıkmıştır.

Ölümünde neler demişlerdi?

«Velid, çok iradeli, eğilmez, bükülmez bir adamdı. Bütün arkadaşları, ölümü mü nasebetiyle yazdıkları yazılar da, onun inandığı fikirler, bağlandığı kanaatlara daima sadık kalan ve hiç bir itiraz kabul etmeyen netin seciyesini belirtmek için ittifak ettiler. Bunları okuduktan sonra, mühterem arkadaşlarının bana yazacak bir şey bırakmadıklarını gördüm. Fakat yanına çalıştığımız günlerin acı tatlı hatıraları hafızamda hâlen canlı olarak yaşıyan, Velid den bahsetmek benim de vazifemdir. Çok iyi bir gazeteci idi. Avrupa basınında gördüğü bütün yenilikleri hemen tatbik edirdi. Gazetesini daima canlı, haçka kavgacı bir şekilde yaşattırdı.

Yaptığı yeniliklerden biri de, bir spor sayfası açmak olmuştur. O vakte kadar gazetelerimizde spora sayfa, süttün değil birkaç satırlık bir yer bile verilmezdi. Renkli temsil resimler, harp haberlerin öarıtarlar ve tefsirlerle neşretmek de onun tabii etdiği yeniliklerdendi. Havacılığa da çok büyük önem verirdi.

Hele milli mücadeledeki büyük hizmetlerden dolayı **Milli Mücadelenin Fehri Çıkarması** adıyla İstiklâl madalyası, Velid'in bütün hayatına en aziz, en kıymetli hatıraları ve mukaddatları olmuştu. O, milli mücadelesinin İstanbul cephesinde, binbir tenliğe göğüs gererek çalışan kahramanlarından biridir.»

Abidin Davler
«Namık Kemal, Recaizade'nin, Abdülhak Hâmid'in ilköğretmeni, kardeşinin ileri dosya merhum Ebüziya Tevfik'in bu yurda en kıymetli yadigarı olarak bıraktığı oğlu Velidi de kaybettik.»

Her ölüm, geride kalanların günlerinde bir sızı yarar, fakat bazı ölümler de vardır ki, vaktü anında, ilgi kalplerden bir parça koparmış gibi, onlarda onulmaz bir yara açar. Her mânâsıyâ râmil sıfatına hak kazanan Velid'in ölümü de o neviden oldu.

Türk basın âleminde Veide karşı bizim beslediğimiz nem saygı, hem de sevgi ile tanışık candan ve sıcak duyuyu tatmamış olanlar varsa, herhalde, onu vaktünden tanımayan, onun baha biçilmez dostluk dairyesine girmemiş olanlardır. Genis öleü ile bir Arın kılıbına sahip olduğü hâlde, milli seciyesini ölmüşsüz, lekemiz tam olarak muhafaz etmesinin bilmişler. Dinine ve milliyetine as a toz kondurmazdı.

35 inci yıldönümünde: Cumhuriyet nasıl ilân edilmişti?

Dünkü yazımızda Cumhuriyet'in ilânına tekdümlü eden hadiseleri, 28 Ekim 1923 te Çankaya'da yapılan müzakereleri ve Atatürk'ün hazırladığı kanun tasarımsı anlatmıştık. Bugün ise Cumhuriyetin nasıl ilân edildiğini sizlere anlatacağız.

Yazan: FERİDUN FAZIL TÜLBENTÇİ

29 Ekim 1923, yeni Türkiye tarihinin bir dönüm noktası olmuştur. 35 sene evvel bugün, öğleden evvel saat 10 da Halk Fırkası Grubu Fethi (rahmetli Okyar) Beyin riyaleti altında toplanmıştır. Müzakerelerin nereye müncer olacağına dair pek az kimsenin malûmatı vardı. Reisin, başında Ali Fuat (Cebesoy) Paşanın adı bulunan yeni hükümet nazmet listesinde açıklanmış müzakerelere başlanmıştır. İsmir Mebusu Mahmut Celal (Cumhuriyetçi Bekir Bayar), Kozan Mebusu Said, Bolu Mebusu Mehmet, Lazistan Mebusu Ekrem, Saruhan Mebusu Vasıf, Ertuğrul Mebusu Doktor Filiz, Dyanaklar Mebusu Zülfü, İsmir Mebusu Necati, Kütahya Mebusu Recep (rahmetli Başvekil Peker), İstanbul Mebusu Abdurrahman Şeref, Ardahan Mebusu Talât, Mus Mebusu İlyas Sami ve Konya Mebusu Eyyup Sabri Bey ve Efendiler söz aldılar, mütâalâlarını söylediler, fakat bir neticeye varmak mümkün olmadı.

Kıfayeti müzakerelerinin kabulunda sonra taktirler okundu. Neticede Kemalistin Sami Paşanın taktiri ekseriyet kazandı. Bir akşam evvel Çankaya'da verilen kararın bu gece bir saat sonra tamamdı. Bazi mebuslar hâdiseyi bilmemekle beraber, esası yardımarda bulunacak şekilde konuşmuşlar, Gazi Paşanın Meclis Grubunun tevricmesini istemişlerdi.

Müzakerelerin cereyanı sırasında Çankaya'da bulunan Mustafa Kemal Paşa içtima davet edildi. Yolda ve Mecliste müzakerelerin cereyanını izlemek öğrendi. Esasen her türlü içtima salonuna girer girmez doğru kürsüye çıktı:

— Efendiler! dedi. Hevâli Vekile intihabında teşebbüfler efkar olduğu anlaşılıyor. Buna bir saat kadar müslâde buvurun, bulacağım hal çaresini arz ederim.

Reis Fethi Bey rey'e müracaat etti ve kabul olundu. Mustafa Kemal Paşa bu mübâhale hem bir akşam evvel verilen kararı ihlas etmemek, hem de bazı arkadaşlarını ikna etmek için istemisti. Meclisli odasına geçti. Mübâhalede benzerini ortaya davet etti. Gece harılanan Anayasa tadili tasarımsı onlara da gösterdi ve fikirlerini açıkça söyledi.

Tevâzilen sonra saat bir buçukta birkaç umumî beyan oktar ve yine gitti olarak Fethi Beyin başkanlığında toplandı. İlk sözü Gazi Paşa olarak ezümle su beyanatta bulundu:

— Halinde müskülâta dâir olduğumuz meselenin sebep ve illeti, bütün rufekâta tasayyin etmiş olduğum kanaatindeyim. Noksas ve kusur, taktir edilmekle olduğumuz usulde, ilâhîce ilihâkâtta mevcut Teskilâtı Esasîye Kanunumuzda tevlikan bir

Hevâli Vekile teşkiline teşebbüt etmiş zaman bütün rufekânın her biri vekiller ve Hevâli Vekile intihabı meclisinde bulunuyor. Hevâli umumiyenizin birden Hevâli Vekile intihabına mecbur olmanızda bütün müskülâtin halî zamanı gelmiştir. Geçen devrede de aynı surette müskülâta teşebbüt ediliyordu. Görülüyor ki bu usul bazan birçok tevâzülere bâdi oluyor. Hevâli celiizmiş müskülâtin halîne henüz memur kıldım. Ben de bu hususta edindiğim kanunların mühim olarak düşündüğüm şekli tesbit ettim. Onu taktir edeceğim. Taktirimi mazarı kabul olursa, kuvvetli ve mütesanif bir hükümet şekli kabû olacaktır. Devletimizin şeklini ve mahiyetini tesbit eden ve hepimiz için gaye olan Teskilât Esasîye Kanunumuzun bazı noktalarını tavzih lâzımdır. Taktir olundur.

Gazi Paşa, malûm müsbetvediy e- konmak üzere kâtip beylerden birine uzatarak kürsüyü terketti. Kâtip oktu. Tarihi taktirini mahiyetini anlaşıp, Umumi hevâli büyük bir heyecan kapladı. Mütâalâlar başladı ve aşağıda hulâsaları yapıldığı şekilde, heycanlı konuşmalar oldu.

Sahib Bey (Erzincan) — Kabine usulünün tehlikesidir. Ancak Teskilâtı Esasîye Kanununun tadilî taktirî je burünkü buhranı tadilî taktirî kabûl değildir. Biz simdi bir Hevâli Vekile Reisi intihap edelim, Teskilâtı Esasîye Kanununun tadilini sonraya bırakalım.

Ebubekir Hâzım Bey (Niğde) — Teskilâtı Esasîye Kanununu biz yapabilir miyiz? Zannedirimi ki yapamayız. Salihiyetimiz varsa bu, fi'kâda olmaz. Fırkada müzakereler edildikten sonra aileni celsede kimse söz söylemiyor. Millet'in hayatına müteallik kanunların buradâ kalî surette haline taratlar değilm. Bu gibi kanunlar aileni celsede ve serbestçe görülmeli. Herşeyden evvel kabine buhranını halledelim.

Yunus Nadi Bey (Muğla) — Cumhuriyet gazetesini sahibî rahmetli! — Ebubekir Hâzım Bey cevap vererek Gazi Paşanın taktirini müdafaa etmiş ve şöyle demiştir: Taktir edilen şekil zaten mevcuttur. Buna tavzih ve daha muayyen şekilde tesbit edeceğiz.

Vehbi Bey (Karesin) — Biz, şimdiye kadar görüldüğü istiden Teskilâtı Esasîye Kanunundan haberdar değiliz. Gazetelerde ilihâkâta görüldüğü Bu hâli mi? Binaenaleyh biz, evvelimizde bunu bir küll olarak görmekte üzere âtiye bırakalım. Buhranı halledelim.

Hâli Bey — Teskilâtı Esasîye Kanununun tadilini ve yeniden yapılmasına salihiyetimiz vardır. Fakat bu tadilat, vatan ve milletimizin

CUMHURİYETİ BİZ KURDUK, FAKAT SİZ YAŞATACAKSINIZ.

Türk Kurtuluş Orduları Başkumandanı Gazi Mustafa Kemal Paşa (Atatürk) birinci kayserine uluşur uluşmaz sırtından asker elbiselerini çıkarır, yeşeni bir hüviyetle ikinci vezirine başarmışa koyulmuştur. Bugün onun perolsu ile ayakta, Cumhuriyetin 35 inci yıldönümünü kutluyoruz. Resimde Rahmetli Ata'yı 1922 yılında cephe dönüşü Ankara'da arkadaşlarıyla bir arada görüyoruz.

İZMİR TEŞKİLATI

saadet halini kâfil midir? Bunu söylemek lâzımdır. Bunu erbabı hukuktan, hukuk dışı olan arkadaşlarımız gelinler, işah etsinler, izahat verlimedice bizim derhal halledilmesi taratlar değilm. Hamdu'lâh Suphi Bey (İstanbul) — Dört sene evvel ayrı ayrı intihapların masarrafını söylemişim. Bugün de aynı hal başgöstermiş. Gazi Paşanın taktirine gelince, bu yeni değildir. Dört sene evvel yapılan bir kanunun daha vâzih bir surette ifadesidir. Binaenaleyh bunun hilâfına olarak söz söyleyecekler gelin, fikirlerini söylesinler. Fakat zamanımız uzun uzadıya tahammüllü yoktur.

Rasip Bey (Kütahya) — Kanunların on iyisi hâdisat ve ihtiyacın doğandır. İhtiyac işe meyvandır. Teskilâtı Esasîye Kanununun ikmalî lâzımdır. Tavzihî icabeder. Taktirini derhal müzakereesine geçelim.

Seyyid Bey (Rahmetli Adliye Vekili) — Taktir edilen şekil yeni birşey değildir. Mevcut Teskilâtı Esasîye Kanununun tavzih ve tesbitidir. Kanunları ihtiyac yapar, nazariyat yapmaz. Zaman, hâdisat herşeye hâkimdir. Kanunu tekâmül değimez bir düstura kat'idir. Taktir edilen şekle bir yenilik yoktur. Mevcut şekil daha sarif ve vâzih olarak ifade ederek, millet ve hükümetimizin menfaatlerine elbet daha muvafık hareket etmiş oluruz.

Abidin Bey (Saruhan) — Evvelâ hükümet buhranını halledelim. Eyyup Sabri Efendi (Konya) — Biz Gazi Hazretlerini hakem yaptık. Bizim Teskilâtı Esasîye Kanununu tadilte salihiyetimiz yok demek gayri meşru olduğumuzu kabul etmektedir. Meclisin Teskilâtı Esasîye Kanununu tadilte salihiyetleri derkardır. Hükümetimizin şekli behemihal Cumhuriyetin ilihâkâtıdır.

İsmet Paşa (İzmit) — Fırka Reisinin taktirini kabule ihtiyac vardır. Çihan, bizim bir hükümet şekli düşündüğümüzü biliyor. Bu müzakere bizim neticeye rastıdır. İfade etmek zaaf ve teşebbütü idmeden başka birşey değildir. Bir tecrübeden bahsedeyim. Avrupa dip-

lomatları, bu hususta beni ikaz ettiler. Devlet'in reisi yoktur demiler. Şekil hazırlımdaki reis Meclis Reisi'dir. Demek ki sis bir başka reis bekliyoruzuz. Avrupa'nın düşüncesi iste budur. Halbuki biz böyle düşünmüyoruz. Millet hâkimiyetine ve mukadderatına bilhif vazedilmektedir. O halde, bunun hukukî ifadesini söylemekten ne bekliyoruzuz? Reiscumhur olmadan Başvekil intihabı taktirî kanunusz olur. Bunda şüpheye mahal yoktur. Başvekilin intihabını kanuni ve mümkün kılabilmek için Gazi Paşa Hazretlerinin taktirini kanunîyet kesbetmesinde lâzımdır. Zaafî umumünin idamesinde mâna yoktur. Fırkanın bütün millete karşı derhude ettiği mesuliyet icabatına tevricî hareket zaruridir.

Abdurrahman Şeref Bey (İstanbul) — Eşkalî hükümetin tâdadına Rûzum yok. Hâkimiyet bilâ kaydı şart milletindir dedikten sonra kim sorarsanız sorunuz, bu Cumhuriyet'tir. Doğan coçğun adıdır. Ama bu ad, bazılarına hoş gelmezmiş, varmış gelmiştir.

Yusuf Kemal Bey (Sinop) — Derhal merasimi kanunienin ilâsını taktirî ediyorum.

Abdullah Azmi Bey (Eskişehir) — Meselenin ehemmiyeti derkardır. Müzakere devam etsin.

Nihayet kıfayeti müzakereler kabul edildikten sonra, Gazi Paşanın taktirini hevâli umumiyesi ve müteakip maddeleri birer birer okunarak kabul edildi ve fırka içtimaına son verildi.

Anayassanın tadilinde dair olan kanun tasarımsı, Kanun Esasî Encümeni tarafından derhal taktirî edildi, din ve İhsana ait bir madde de ilâve olunduktan sonra Meclise intihâk edildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi taktirî kararını vermek üzere saat 18.40 ta açıldı. Bütün azalarda hissedilen bir heyecan vardı. Başkanlık makamını reis vekillerinden Çorum Mebusu İsmet (Eker) Bey işgal ediyordu. İsmet Bey Meclise su malûmatı verdi:

— Kanun Esasî Encümeninin

Türk Kurtuluş Orduları Başkumandanı Gazi Mustafa Kemal Paşa, yeşeni bir hüviyetle ikinci vezirine başarmışa koyulmuştur. Bugün onun perolsu ile ayakta, Cumhuriyetin 35 inci yıldönümünü kutluyoruz. Resimde Rahmetli Ata'yı 1922 yılında cephe dönüşü Ankara'da arkadaşlarıyla bir arada görüyoruz.

İZMİR TEŞKİLATI

İsmet Paşa (İzmit) — Fırka Reisinin taktirini kabule ihtiyac vardır. Çihan, bizim bir hükümet şekli düşündüğümüzü biliyor. Bu müzakere bizim neticeye rastıdır. İfade etmek zaaf ve teşebbütü idmeden başka birşey değildir. Bir tecrübeden bahsedeyim. Avrupa dip-

lomatları, bu hususta beni ikaz ettiler. Devlet'in reisi yoktur demiler. Şekil hazırlımdaki reis Meclis Reisi'dir. Demek ki sis bir başka reis bekliyoruzuz. Avrupa'nın düşüncesi iste budur. Halbuki biz böyle düşünmüyoruz. Millet hâkimiyetine ve mukadderatına bilhif vazedilmektedir. O halde, bunun hukukî ifadesini söylemekten ne bekliyoruzuz? Reiscumhur olmadan Başvekil intihabı taktirî kanunusz olur. Bunda şüpheye mahal yoktur. Başvekilin intihabını kanuni ve mümkün kılabilmek için Gazi Paşa Hazretlerinin taktirini kanunîyet kesbetmesinde lâzımdır. Zaafî umumünin idamesinde mâna yoktur. Fırkanın bütün millete karşı derhude ettiği mesuliyet icabatına tevricî hareket zaruridir.

Abdurrahman Şeref Bey (İstanbul) — Eşkalî hükümetin tâdadına Rûzum yok. Hâkimiyet bilâ kaydı şart milletindir dedikten sonra kim sorarsanız sorunuz, bu Cumhuriyet'tir. Doğan coçğun adıdır. Ama bu ad, bazılarına hoş gelmezmiş, varmış gelmiştir.

Yusuf Kemal Bey (Sinop) — Derhal merasimi kanunienin ilâsını taktirî ediyorum.

Abdullah Azmi Bey (Eskişehir) — Meselenin ehemmiyeti derkardır. Müzakere devam etsin.

Nihayet kıfayeti müzakereler kabul edildikten sonra, Gazi Paşanın taktirini hevâli umumiyesi ve müteakip maddeleri birer birer okunarak kabul edildi ve fırka içtimaına son verildi.

Anayassanın tadilinde dair olan kanun tasarımsı, Kanun Esasî Encümeni tarafından derhal taktirî edildi, din ve İhsana ait bir madde de ilâve olunduktan sonra Meclise intihâk edildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi taktirî kararını vermek üzere saat 18.40 ta açıldı. Bütün azalarda hissedilen bir heyecan vardı. Başkanlık makamını reis vekillerinden Çorum Mebusu İsmet (Eker) Bey işgal ediyordu. İsmet Bey Meclise su malûmatı verdi:

— Kanun Esasî Encümeninin

Talih, fedakâr annenin yüzünü güldürdü

Zavallı anne, her çareye baş vurmuş, oğlunun derdine şifa bulamamıştı

İtalya'da Apenin yamaclarında Zoagli köyünün biraz yukarısında mütevazî bir ev vardır. Bu evde fakir bir aile oturuyordu. Ailenin 16 yaşındaki oğlu Terasio Raggio çocuk felcine yakalanmıştı. Terasio küçük yaşından beri bu yüzden her şeyden mahrum kalmıştı. Diğer çocuklar gibi olmadığı anlıyor ve daha küçük yaşta büyük bir insan gibi ıstıraba tahammül etmeye çalışıyordu.

Terasio'nun ailesi her çareye baş vurmuş, fakat yürüyemeyen oğullarına şifa verecek birşey bulamamışlardı. Terasio ise tevekkülle mukadderatına razı olmuş ve o duruma bile pekâlâ okuyabildiğini annesiyle babasına isbat etmişti. Kısa zamanda ilkokul derslerini bitirmiş, diplomasını almıştı. Terasio, orta okul derslerini de takip ediyordu. Ama artık bizzat okula gitmesi gerekiyordu. Evdeki dersleri kâfi sayılmıyordu. Terasio'nun annesi nihayet oğlunu her gün okula sırtında götürmeğe karar verdi. Ama fakir ailesini oturdurdu evle okul arasında bir kilometreden fazla mesafe vardı. Öyle olduğu halde Terasio'nun annesi, 70 kiloluk oğlunu her gün sırtına alıp taşımaya başladı.

Yol tropak olduğu için yazınhar günlerde kalın bir camur deryası hâlini alıyor ve bu yoldan araba işletmenin imkânı bulunmuyordu. Nihayet fedakâr annenin o camurlu yolda her gün oğlunu okula kadar sırtında taşıdığı görün bir mühendis rikkate zelerek ve bu camurlu yolu yerine arabaların rahatça geçebileceği bir yol yapmasını için binkitirdiği 1 milyon lireli bu mütevazî aileye gönderdi. Şüphesiz bu para yolun yapımına kâfi değildi. Fakat bu ilk adım varlıklı biröcek kimselere vazifelerini hatırlatmıştı. Simdi, gün gecmiyor ki köye, bu yolun inşası için hayır sahiplerinden para gelmesin.

Fedakâr anne, göz yaşları içinde: "Artık oğlum okula araba ile gütirebileceğim. Onun orta okulu bitireceğine eminim. Yoksa onu sırtında taşıyamayacağım günü korktu ilke bekleyip duruyordum..." demekte ve sevindini göz yaşlarıyla ifade etmektedir.

Ana kalbi:

Terasio'nun fedakâr annesi, o sırada taşıyarak okula gütürüyor. Oğlunu çok seven annesi, Terasio'nun bahsinde devran edibilmeli için onu işte böyle camurlu ve araba işletilmesine imkân olmayan yoldan her gün bir, iki kilometre mesafeye sırtında taşıyor. Ama artık siktirleri sona ermiştir. Zira bu yol pek vakında araba işletilebilecek bir hale getirilecektir.

Yüzündeki Mesut İfade

Kıvılcım ve ailesi

Akbaba

— Hallinde müşkülata düşer olduğumuz meselenin sebep ve illeti, bütün rüfeka taayyün etmiş olduğu kanastındeyim. Nöksen ve kusur, takdir etmekte olduğumuz usul, sekkidedir. Filhakika mevcut Teşkilâtı Esasiye Kanunumuza tevfikân bir

18.40 ta açıldı. Bütün azârlarda hissedilen bir heyecan vardı Başkanlık makamını reis vekillerinden Çorum Mebusu İsmet (Eker) Bey izzal ediyor. İsmet Bey Meclise su malumat verdi: — Kanunu' Esasi Encümeninin

Mustafa Kemal Atatürk ün muhafazasını Türk gençliğine emanet ettiği Türkiye Cumhuriyeti daima yükselcek, mesut, muvaffak, muzafer ve ebediyete kadar pâyidar olacaktır. Yaşasın Cumhuriyet.

Yüzündeki Mesut İfade

BIRAZ SONRA DALACAĞI NEFİS UYKUYU TAHAYYÜL ETTİĞİ İÇİNDİR

KUŞTUYU
YATAK YASTIK VE YORGANLARINDA YATANLAR
HEP AYNI MESUT İFADEYİ TAŞIRLAR

BALIOĞLU
KUŞTUYU FABRİKASI
SULTANHAMAM ÇAKMAKÇILAR SANDALYACILAR SOKAK No:18
TEL: 223027

Cumhuriyet Bayramı Münasebetiyle

ÇINAR OTEL

VEŞİLKÖV

Sizleri danslı kokteyline davet eder, Saat 16 - 19

Kıvılcım ve ateş

Nekil **Muazzez Tahsin BERKAND**

— 39 —
Bugün, ona şöyle dedim:
— Siz, çok değiştiniz Bedi Bey. Eskiden, yani sizi Londra'da ilk tanıdığım zamanlarda, hattâ sonra gördüğümüzde titiz, müstehez ve biraz da kendini beğenmiş, başkalarına yüksekte bakan ve başkalarının hislerini yüzünde okuyup, onlarla alay eden bir haliniz vardı. Şimdi, bilâkış çok sabırlı, çok dost bir insan oldunuz.

— Elinden sigarasını attı, fırçasını bırakıp yanına geldi.

— Hiç değişmedim. Ben, her zamanki ben'im. Yalnız, size yaklaştım, size olduğum gibi görünmek istedim, işte bu... Evvelce, tam aksine hareket ediyor, hislerimi belli etmemek için çekingen, belki de dediğiniz gibi titiz bir adam tavırları alıyordum. Şimdi artık hakiki hüviyetimi gizlemeğe lüzum yok. Birbirimizi anladık. Aramızda samimi bir dostluk mukavelesi yaptık.

— Hakiki hüviyetinizi belli etmek istemeyişiniz, gururunuzdan mıydı?
— Hayır.
— O halde, olduğunuzdan başka türlü görünmek isteyişinizin bir sebebi vardı.

— Evet.
— Bunu bana söylemek istemiyor musunuz? Mademki anlaştık...
— Bugün değil. Bir başka zaman... Daha sonra... Size anlatacak uzun bir hikâyet var.
— Pek merak ettim.
— Size hepsini söyleyeceğim. Fakat henüz zamanı gelmedi. Bir gün...
— Bekleyeceğim.

Asağı bir hareketle yerinden kalktı. Aynı saniyede arkamızda bir ses işittik:

— Siz böyle mi çalışıyorsunuz kuvvetli, ne muazzam tesirler yapıyor!
— Gelen babamdı.
— Bir saniye dinleniyorduk.
— Artık yeniden işe koyulmaya yacağımızı umuyordum. Saat on ikiye geldi.
— O kadar oldu mu?
— Bunu ikimizin bir ağzından sormuştuk. Vakfın geçtiğinin farkında olmamışız meğer...
— Size iyi bir haber getirdim. Yarın sabah Metin geliyor. Şimdi bir telgraf aldık.

Yine ikimiz aynı zamanda:
— Öyle mi? Ne iyi!
— Annen sevinç içindedir kızm.
— Tabii, Ben de çok memnun oldum.

Babam portreye doğru ilerledi.
— Bakalım nasıl olmuş.
Fakakt, sözünizi tamamlamadan, âdetâ haykırır gibiydi:
— Fevkalâde... Cidden bir şaheser olmuş! dedi. Tebrik ederim oğlum.

Bu sözler, sanatkar için en büyük mükâfat oldu.
— Nilgöl âdetâ canlı, Konuşacak sansızınız. Arkadaki manzara da harikulâde! Ağaç, deniz, gök... Sizin bu kadar büyük bir sanatkar olduğunuzu bilmiyordum.

Ben de yaklaştım. Ellerini dizleri üzerinde kavuşturmuş, mahzun ve dalgın gözlerle denizi seyreden şu incecik kadına hayretle uzun uzun baktım.
O ben miydim? Ben? Eskiden neşe ve kahkaha kaynağı olan Nilgöl?
İnsanlar nasıl değişiyor yarabdi! Hâdiseler onların üzerinde ne

Aynı gün, Akşam.

Bu gece mehtap vardı, İnsanı deli eden, hasta eden bir mehtap...

Yemekten sonra annem hemen odasına çıktı. Ben de eve döndüm. Babam bırakmadı.
— Seninle deniz kenarına doğru söyle bir yürüvelim kızm.

Onu reddedemedim. Yürüdük. Bizim gibi pek çok kimseler de bu güzel geceyi yakından görmek için sahile doğru yürümekteydi. Gençler şarkı söylüyor, elele, kolkola, başbaşa yürüyorlardı.

Biraz ilerledikten sonra, tenhaca bir yerde Bedi Beyi gördük. Dalgın dalgın uzaklara bakmaktaydı.

Babam, onu rahatsız edebileceğini düşünmeden yaklaştı. Elini omuzuna koydu:

— Bir ressama lâyk şahane bir manzara bu... dedi. Ben bile gözlerimi suların üstünde akan altın ırmığından ayıramıyordum.

Bedi Beyin cevap vermesine sıra kalmadan babamın arkadaşı Ömer Beyi yanımızda gördük. İki yaşlı adam, hemen derin bir politika bahsine girdiler, mehtabı ve bizi unuttular. Ağır admırlarla ilerliyorlar, bazan durup yüzüze bakıyor, birbirini iknaa çalışıyorlardı.

Biz de adımlarımızı onlara uydurduk, Konuşmak istemiyorduk. Sık sık duruyor, denizden gelen serin rüzgân ciğerlerimize alıyordu.

Bir ara, kendimi tutamadım, yanımızda bir başkası olduğumu bile düşünmeden yavaşça mırıldandım:

(Devamı var)

Akbaba

Türk Mizahının 35 Yıllık Eşsiz Mecmuası

BUGÜNKÜ SAYISINDA:

AZİZ NESİN

Zembekle Dümbelek!

* Çizgi Roman *

Yazan: YALÇIN KAYA

Çizen: YALÇIN ÇETİN

BELLİ DEĞİL!
Mizah Edebiyatımızın En Güzel Şiiri

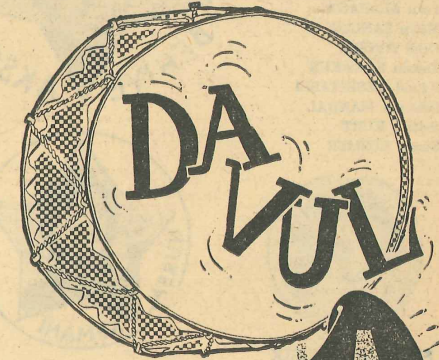
DAVUL, ZURNA, COP!

Yazan: Yusuf Ziya ORTAÇ

Karikatürler:

Necmi Rıza, Şadi Dineçâğ, Nihar Tüblek, Yalçın Çetin, Ferit, Tonguç, Şeren, Zeki

Bugünkü Sayısı Evinizin Bir Haftalık Şenliğidir!

TEPEBAŞI GAZİNOSUNDA
HER AKŞAM

MEDİHA
DEMİRKIRAN

Her Pazar saat 14 den itibaren tam kadro ile
İÇKİSİZ AİLE MATİNESİ

Tel: 44 26 90

% 25

İSABETLİ

İKRAMİYELİ

GRUP MEVDUATI

TÜRK TİCARET BANKASI

ÖMÜR BOYUNCA AYLIK İRAT

30.000 LİRAYA KADAR SERMAYE

ZENGİN PARA İKRAMİYELERİ

APARTMAN DAİRELERİ

Kemal Aygün'ün DP İstanbul il başkanı olması muhtemel

Aygün bugün şehir derterlerini görüştirmek için Ankara'ya gidiyor

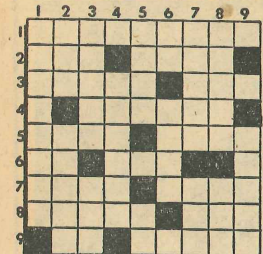
Dün çıkarılan bir habere göre, İstanbul Belediye Reisi Kemal Aygün'ün Belediye Reisliği ile birliğe D.P. il başkanlığına atacağı veya yalnız D.P. başkanlığına üzerine olarak Belediye Reisliğinden çekileceği ileri sürülmektedir.

Bartın da vilâyet olmak istiyor

Bartın, 28 (Husus) — Daha yakın zamanda kaza olan Karabük'ün bu defa da Vilâyet olmasının katıyet kesbetmesi üzerine, Bartın halkının ısrarla vilâyet belediyemizin de bu volda teşebbüsüne teşebbüs ediyor. Ayrıca Çarşamba, Besvekil ve Dahilye Vekilâne Bartın'ın Vilâyet olmasına gerekli müzaheretini göstermeleri için müraعات edilecektir.

Arabalara çalındı, sahibi de vuruldu

Bartın, 28 (Husus) — Şehrimize bağlı Çekirke köyünden Hasim Deniz, uykuda iken peş varesi bir gürültüyle uyanığında, evinin önünde bulunan arabalarının çalınmak üzere olduğunu görmüş, dışarı çıkarak mâni olmak istemiştir. Bu arada karanlıkta patlayan kıstakten gelen kursunla Hasim vurularak ölmüştür.

Soldan Sağa: 1 — Dünya turu. 2 — Bir emir, Hükümdarlar. 3 — Gören ve işiten bir alettir. Zaman. 4 — Alem. 5 — Ters müstakem mevidir. Bal (Arappa). 6 — Bir harfin okunuşu. Su yolu. 7 — Usta, Komsu devletlerden biri. 8 — Kadın tuvalet malzemesidir. Bayağı. 9 — Su. Çok büyümlü olan.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Bohem. 2 — Bir göz rengi. Tenekeçiler kullanır. 3 — Emanet. Kapalı hâde. 4 — Varlık verisi sürgün yeri. 5 — Kur'anın ilk âyetidir. Bir nota. 6 — Terbiye. Türk içki. 7 — Bir kandırma oyunu. Münkât. 8 — Bir telgraf nevi. Balk denizci olur. 9 — Yosun.

Bu hususta kendisiyle görüştüğümüz Kemal Aygün: "Kâfi miktarda işlerle meşgulüm. Bunlar arasında ikinci bir vazife bilmem nâsi olur," demistir.

Kemal Aygün'ün bu işi daha kesin kelimeleri teklif etmemesi D.P. il başkanlığı mevzuunun, bir görüşme konuşulduğunu ve kendisine bu volda bazı tekliflerin yapıldığını ortaya koymaktadır.

Belediye Reisi, D.P. il başkanlığı hakkında yukarıdaki sözleri söyledikten sonra bugün Ankara'ya yatacağını bildirmiş ve demistir ki:

"Basvekil ile İstanbul'un çeşitli Belediye mevzularını etrafında görmüş bulunuyorum. İmar ve istimal işlerinin bir an evvel neticelenmesi ve istimal borçlarının ödenmesi için, hükümetçe gerekli tedbirler alınacaktır. Öyle ümit ediyorum ki, Ankara'dan iyi haberler gelecektir."

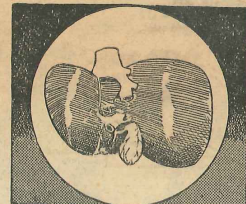
akama dönecem. Bunun dışında nakil vasıtası işi ile diğer mevzular da Ankara'da görüşeceğiz. İstanbul, kısa bir zamanda bol nakil vasıtasına kavuşacaktır. Ayrıca ölmek, kalitesinin düzeltilmesi hususunda Ticaret Vekâletinde de emaslarda bulunacağım...

Kozaklı kazası doktorsuz kaldı

Kozaklı, 28 (Husus) — Kazamızın hükümet tabii 6 ay önce askere gitmiş ve o günden beri 20 bin nüfuslu kazamız doktorsuz kalmıştır. Kısm her tarafta tribatımız kesileceğinden halk ümitsizlik içindedir. Kaymakamlığa ve Vilâyet yapılan müraعاتar neticesiz kalmıştır.

KARACİĞER VEREMİ

OKTORUNUZ DIYOR KI :
Hazırlayan:
Prof. Dr. NURİ ERGENE

Bir okuyucum: (Verem hastalığı, em çok akciğerlerde oluyor. Onu biliyoruz. Acaba karaciğerde de verem olur mu?) diye sormaktadır. Verem mikrobu insan vücuduna girdiği zaman birçok organlarda oturup hastalık yaptığını ehi karaciğerde de oturabilir. Fakat bu mikrobu doğrudan doğruya yalnız karaciğerde oturup hastalık yapığı çok nadirdir. Karaciğer veremi, akciğer ve başka organlarda verem âfetleri mevcut olan hastalarda görülmektedir. Karaciğer veremleri ya sürüştü (had) veya sıms (müzmin) şekiller gösterirler.

Verem mikrobu, her hangi bir sebeple, kan dolaşımına karışıp bütün vücuda yayıldığı zaman, karaciğerde damarı taneşi gibi ufak birtakım verem abseleri meydana getirir. Karaciğerin hücre ve dokularında liltiplar yapar. rak âdeti (siroz) denilen hastalık şeklinde seyreden karaciğer veremleri de vardır. Karaciğer veremini teşhis etmek hekimlikte çok zordur. Karaciğer büyümsü, razifesi de bozmuştur. Hastalarda, yerine göre, ateş de vardır. Yeni verem ilaçları veremini bütün şekillerinde olduğu gibi bunda da şifahlardır.

Cumhuriyet Bayramı gerefine

EMEK SINEMASINDA

Bu akşamdan itibaren

Büyük fedakârlıklarla temin edilen muazzam film İHTİRAŞ ve KAHRAMANLAR

(The Beld and the Brave)

Vendel Corey Mickey Rooney
Don Taylor Nicole Maurey

İngilizce - Sinemaskop
İlaveten: Dünya havadisleri, Papa'nın cenaze töreni

Nizamettin Nazif TEPEDELENLIOĞLU takdim eder:
Bugün kapışılacak bir gazete!

CUMHURİYET BAYRAMI

Hiçbir yerde bulamayacağınız dört yazı

• HÂİNİ OLMAYAN MİLLET!

Nizamettin Nazif Tepedelenlioğlu'nun harikulâde bir yazısı (1918 den bu yana, yakın tarihin en heyecanlı, esrarlı, bir çok bilinmeyen tarafları üzerinde bir ışık dolaştıran bu yazı, size çok şeyler söyleyecek.)

• 150 likler de Cumhuriyete hizmet etmişlerdir!

Balkanlar ve Orta Avrupa Millî Emniyet Servisleri eski sefi Halit Araçık'ın önemli üsası

• MUSTAFA KEMAL'İ YORAN 76 GÜN!

Muhterem Cemal Kutay, o titiz parmakları ile millî perdenin bir ucunu daha kaldırdı.

• Bir Başbakanın Tekzibini Bayram Topları Nasıl Yalanlamıştı?

Üstad Hayri Muhiddin, 35 yıl önce Cumhuriyetin ilanı arifesindeki İstanbul'u anlatıyor.

VE DAHA BİRCOK TARİHİ VE SİYASİ YAZILAR :
Tam Gazete boyu 8 Sayfa 25 Kuruş

BÜYÜK YILDIZ ZEKİ MÜREN

HER AKŞAM YALNIZ

KAZABLANKA' da

HAKKI DERMAN

FEYZİ ASLANGİL

TUNAR

Kaptan Anderson Kuzey kutbunun derinliklerinden 96 saatte geçen NAUTILUS'un seferini anlatıyor

Kutbun Altından nasıl geçtik?

Kutup şenlikleri başlıyor

Yazan: Kaptan Anderson

— 32 —

Birkaç dakika eşel Başkan Eisenhower'e göndermek üzere bir mesaj kaleme almıştım. Bu mesaj:

"Bu mektubu Birleşik Amerika için büyük önem taşıyan bir seyahatin hatırası olarak saklayacağımız ümit ederim, efendim, diye sona eriyordu. Tayfalar mahsus yemek salonunda, Nautilus'un 79 mürettebatından 70 kişisinin önünde, Vashington saat a-yarıyle tam 11.15 te bu mektubun altına imzama attım.

Çok geçmeden başka hâdiseler birbirini takip etmeğe başladı. Gemimizin aşçısı Jack L. Baird tarafından hazırlanmış bir "Kuzey Kutbu, pastası merasime kesildi, herkese dağıldı ve yenildi. Elektrikçilerden James Sordel'ten sağ elini havaya kaldırıp yemin etti ve Kuzey Kutbuna donanmadaki hizmeti temdit edilen ilk insan oldu.

NOEL BABA GELİYOR
Yine Kuzey Kutbuna mahsus

Kuzey Kutbuna varışı kutlamak için daha Bering Denizinde kurulan bir kömte, tarihi an için çeşitli hazırlıklar yapılmıştı. Bu hazırlıklar arasında bir Noel Baba da vardı. Bu Noel Baba, Nautilus Kutba varınca tayfaları ziyarette geldi ve onlara bol keseden vaatlerde bulundu.

bir merasime, Serdelet'ten başka on bir denizci daha, gayet sıkı olan yazılı ve şifahi imtihanları muvaffakiyetle vermiş oldukları için "atom denizaltılarında çalışabilir", kaydıyle donanmaya kabul edildiler. Bütün bunlar olup bitirken Nautilus'un içinde bu tarih dakikaları tesbit eden film ve fotoğraf makineleri hiç durmadan çalışıyor, çalışıyor.

Nihayet meşhur bir dünya vandası gemimize "geldi...". Bu sefer gelen Noel Babamın ta kendisiydi. Noel Babamın saç, sakalı, külâh, esvabı, cizmeleri velhasıl hiçbir şeyi eksik değildi. Tam takım giyinip gelmişti.

Noel Baba ilk iş olarak tatil mevsiminde kendi memleketine girmiş olduğumuz için bizi azarlardı. Sonra buzların altından transit geçen denizaltılardaki çöp imha ekipollerinin faaliyetini tahdit etmiş olduğu halde söz dinlemeyip denize çöp döktüğümüz için bize epey söyledi. Bu işten hiç haberi olmadığımız, tayfaların denize izinsiz çöp döktüklerini bilmediğimi kendisine söyledim, bundan böyle gemideki çocukların hepsinin onun koyduğu ya-saklara son derece dikkat göstermelerine dair kendisine teminat verdim.

ŞENLİK NASIL SONA ERDİ? Bu fasıl da bittikten sonra, Noel Baba rahatladı, sükûnet buldu ve her zamanki o memnun, babacan ifadesini takındı. Sonra mürettebat içinde çoluk çocuk sahibi olan tayfalarından makinist Nicholas semedeki ce-

Saatte yirmi milden fazla yapı-yorduk, 4 Ağustos sabahı saat 7.00 de Kuzey Kutbu 240 mil geride kalmışken ana puslamız nihayet hakikî merdiven üzerine çevrilmiş ve hatasız çalışmaya başlamıştı. Serdümen Daniel Brismen bunu görürse Kutbun-

Maksim Gazino ve Restoran

HER AKŞAM

Necati TOKYAY
Ahmet YATMAN
Kadri SENCALAR

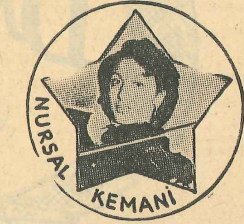
Selâhattin PINAR
Yorgo BACANOS
Zeki DUYGULU

Maksim Gazino ve Restoran

HER AKŞAM

Necatî TOKYAY
Ahmet YATMAN
Kâdri ŞENÇALAR
Saffet GÜNDEĞER
Hamdi TOKAY
Hasan BİLİŞİK
Hrant KENKÜL
Muammer TELKIVIRAN
Ferit ALAPAĞA
Metin ŞANLIEL
Celâl TOKSES
Tahsin KARAKUŞ
Kemal BEŞİKTAŞLI
Hüseyin MANDAL
Selçuk KURT
Suzan BİZİMER

Selâhattin PINAR
Yorgo BACANOS
Zeki DUYGULU
Mustafa KANDRALI
Sadun AKSÜT
İsmail KÖMÜRCÜ
Sevket BÜTÜNER
İbrahim TOKDEMİR
Ali KOCADINÇ
Orhan YILMAZ
Adnan TÜRKÖZÜ
Mehmet TÜRKÖZÜ
Hamdi ÖZBAY
Burhan BOZKURT

ŞÜKRAN BİLİŞİK

GÖNÜL TUNCA

ŞÜKRÜ TUNAR

Hilmi Rit
Metin Bükey
Necdet Gezen

Özcan Korkut
Erol Sınar
Sacit Sümer

M A K S İ M GAZINOSUNDA
HER AKŞAM

Radyonuzda zevkle dinlediğiniz ünlü ve genç yıldızımız
BEHIYE AKSOY

Türkiye'nin en eski ve en tecrübeli Zımpara Sanayii Müessesesi
**ZİMPARA ve DEĞİRMENTAŞI SANAYİİ
FABRİKASI — İZMİR**
(855 Sokak No. 20 Telgraf: BAŞEV - İzmir - Tel: 24621)
İthal malı kimyevi maddeleri gemek üzere olduğundan
DEĞİRMENTAŞI siparişlerini kabul eder.
Standard incelikte her numaradan
ZİMPARA TOZU
Satışları devam etmektedir.

AŞK.. YALNIZ AŞK

— O muhakkak. Fakat Gerard'ın da bu hareketini hiçbir zaman unutmayacağım.
— Onun çok kötü vuhlu bir adam olduğunu ben zaten biliyordum.

— Maalesef, sizi tevlükte geldik Dr. Sartre. İşte tevlük müzakkeresi.
— Ne diyorunuz?
— Tevlük müzakkeresi mi? Peki ama, beni niçin...

Marion'a Jules, otopsinin neticesi hakkında haber beklerlerken işi adam geldi.
— Dr. Jules Sartre sizin de değildi mi? Biz Emniyet Müdürlüğünden geliyoruz.
— Benim. efendim. Buyrun, eminiz?
— Otopsinin neticesinden haber getirdiniz galiba?

— Onu size Müdüriyette anlatırlar, Doktor. Lütfen buyrun gidelim.
— Peki, gidelim. Merak etmem. Marion. Bir yanlışlık oldu herhalde düzeltir.
— Hayır, Jules! Ben de geliyorum!
(Arkas var)

haberim olmadığım, tayfaların denize izinsiz çöp döktüklerini bilmediğimi kendisine söyledim, bundan böyle gemideki çocukların hepsinin onun koyduğu yağına son derece dikkat göstermelerine dair kendisine teminat verdim.
SENLIK NASIL SONA ERDİ?
Bu fasıl da bittikten sonra, Noel Baba rahatladı, sükunet buldu ve her zamanki o memnun, babacan ifadesini takındı. Sonra mürettebat içinde çoluk çocuk sahibi olan tayfalardan makinist Nicholas gemideki çocukların hiçbir zaman yaramazlık yapmadıklarını, daima uslu olduklarını çeşitli misallerle kendiyi gösteriyor, bu arada dünyanın kendi mihrivi etrafındaki dönmüş müsavî bir hızla istikamet değiştiriyordu. Serdümen hâle kuzeyi gösteren bir pusula güneye doğru nasıl yol alacağını bir türlü bilemediğini söyleyerek şikâyet etti.
Saatte yirmi milden fazla yapıyorduk. 4 Ağustos sabahı saat 7.00 de Kuzey Kutbu 240 mil geride kalmışken ana pusulamıza hayret hakikî merdiven üzerine çevrilmiş ve hatasız çalışmaya başlamıştı. Serdümen Daniel Brigman bunu görünce Kutuptan beri ilk defa olarak rahat bir nefes aldı.
(Devamı var)

Boğazın cenneti Emirgan

BİLLÜR KÖŞK'te

Her gece
Popüler Şantöz
Meharet ATALAY
ve her
Çarşamba gecesi
Gönül YAZAR

M. ATALAY
Fezyl Arslangil ve saz arkadaşları
Meşhur S U L U K U L E Ekibi
Her öğlen taze balıklar ve çeşitli mezeler. Tel: 63 61 99 Emirgan

His ve Macera Romanı
No. 62 Çizen: Faruk Geg

ALİ UĞURLU ve SEMİRAMİS
Şark diyeti

Özel Kardeşler
NOT: Her pazar saat 14 den itibaren tekmil programla gazino ve pavyonda içkisis aile matineri. Telefon: 44 31 34.